והתנן [א]ששים [א]נבללין ששים וא' אין נבללין והוינן בה כי אינם נבללין מאי הוי והתנן לא בלל כשרה [ב]ואמר ר' זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא לא יצק לא יצק כהן אלא זר לא בלל לא בלל כלל: או שפתת' פתים מרובות כשרה: השתא לא פתת כלל כשרה פתין מרובות מיבעיא מאי פתין מרובות שריבה בפתיתין ואיבעית אימא לעולם פתים מרובות ממש ומהו דתימא התם הוא דאיכא תורת חלות עליהן אבל הכא דלא תורת חלות איכא ולא תורת פתיתין איכא קמ"ל לימא [א] מתניתין דלא כרבי שמעון [ג]דתניא רבי שמעון אומר [ב]כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר [1]המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה מודה בעבודה יש לו חלק בכהונה שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה ואין לי אלא זו בלבד מנין לרבות ט"ו עבודות [ד]היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות והתנופות וההגשות והקמיצות והקטרות והמליקות [ב] והקבלות והזאות והשקאת סוטה ועריפת עגלה וטהרת מצורע ונשיאות כפים בין מבפנים בין מבחוץ מנין ת"ל מבני אהרן עבודה המסורה לבני אהרן כל [ה]כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה אמר רב נחמן לא קשיא כאן [ג] במנחת כהנים כאן במנחת ישראל מנחת ישראל דבת קמיצה היא [ו]מקמיצה ואילך מצות כהונה לימד על יציקה ובלילה שכשירה בזר מנחת כהנים דלאו בת קמיצה היא מעיקרא בעיא כהונה אמר ליה רבא מכדי מנחת כהנים מהיכא איתרבי ליציקה ממנחת ישראל מה התם כשירה בזר אף הכא נמי כשירה בזר איכא דאמרי אמר רב נחמן לא קשיא כאן בנקמצות כאן בשאין נקמצות אמר ליה רבא מכדי שאין נקמצות מהיכא איתרבי ליציקה מנקמצות כנקמצות מה התם כשירה בזר אף הכא נמי כשירה בזר אלא מחוורתא מתניתין דלא כר' שמעון מ"ט דרבנן אמר קרא [2]ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה והביאה אל בני אהרן [ז]הכהן וקמץ [ג]מקמיצה ואילך מצות כהונה לימד על יציקה ובלילה שכשירה בזר ורבי שמעון בני אהרן הכהנים

והתנן. בפרק המנחות והנסכים (לקמן דף קג:): **ששים.** עשרונים נבללין בלוג אחד: **ששים ואחד אין נבללין.** בלוג אחד הילכך לא יביא ס"א עשרונים בכלי אחד לפי שאין רשאי לתת שם שני לוגין וכר' אליעזר בן יעקב דאמר בפרק שתי מדות (לקמן דף פח.) אפילו למנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוגה. ולי נראה דאפילו לרבנן דאמרי ששים לוג קים להו דאין נבללים יפה בכלי אחד: **כל הראוי לבילה.** ששים עשרונים שראויין לבלל בלוג: **אין בילה מעכבת בו.** שמע מינה דאי נמי לא בלל כשר: **ושאין ראוי לבילה.** ששים ואחד מעכב בו מצות בילה ופסולה. אלמא מדשני לה אין בילה מעכבת בו שמע מינה לא בלל דמתניתין לא בלל כלל משמע וה"ה דלא יצק: **שריבה בפתיתין.** שפתתה יותר מדאי: **ומהו דתימא התם.** כי לא פתת כלל הוא דכשרה [א]דאיכא תורת חלות עליהן: **אבל.** פתת פתים מרובות אימא תיפסל: **מתניתין.** דמכשיר יציקה בזר דלא כר' שמעון: **חמש עשרה עבודות.** נשיאת כפים דבפנים ובחוץ חדא חשיב ליה: **הקבלות.** קבלת דם: **בפנים.** בעזרה כדכתיב וישא אהרן את ידיו וגו' (ויקרא ט): **בחוץ.** בכל עיר ועיר: **כל כהן כו'.** אלמא מדחשיב יציקה בכלל עבודה המסורה לבני אהרן שמע מינה אסורה בזר: **מקמיצה ואילך כו'.** כדכתיב [ד] ויצק [ט]הכהן וגו' דליהוי משמע מקמיצה ואילך מצות כהונה: **ממנחת ישראל.** דיציקה במנחת ישראל כתיב[י] וגמרי' מינה שאר מנחות בפרק אלו מנחות (לקמן דף עה.) דדרשינן ויצקת עליה שמן מנחה[כ] לרבות כל המנחות לקמיצה וליציקה: **כאן בשאין נקמצות.** [ה] ההיא לישנא בתרא דרב נחמן אתא לרבויי מנחת נסכים [ו] כמנחת כהנים דיציקה פסולה בזר:

מקרא

כי אין נבללים מאי הוי הא תנן לא בלל כשר. ואם תאמר מכל מקום כיון דלכתחילה מצוה לבלול צריך להביא מנחה שיכולה להיבלל [ז] וי"ל כיון דהאי גברא לקרבן גדול מיכוון היה לו להביא בכלי אחד משום דתנן בפרק המנחות והנסכים (לקמן דף קג:) שאם נדר בכלי אחד לא יביא בשני כלים ואם הביא פסול הילכך אי לא הוה בילה מעכבא היה לו להביא בכלי אחד [ח]: **ואמר** ר' זירא כל הראוי לבילה כו'. וא"ת מנא ליה לר' זירא הא לימא לא בלל כהן אלא זר כמו בלא יצק ושמא קים ליה דלא כתיבא עיכובא בבלילה ואם תאמר והא [ל] תנא בה קרא דכתיבא בלילה במנחת מחבת ומרחשת ומאפה תנור (ויקרא ו) ובנשיאים (במדבר ז) תריסר זימני ויש לומר דלא מישתמיט קרא דליכתוב בשום דוכתא ובללת בשמן בלשון צווי [מ] וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו וא"ת מנליה דליבעי ראוי לבילה מאחר דבילה לא מעכבא וי"ל סברא בעלמא הוא כיון דכתב רחמנא בילה דנבעי לכל הפחות ראוי לבילה וכן לגבי קריאה דחליצה דפ' מצות חליצה (יבמות דף קד:) וגם קריאה דביכורים בפרק המוכר את הספינה (ב"ב דף פא:) ובמכות (דף יח:) דבכל הנהו מייתי דרבי זירא אבל בפרק קמא דקידושין (דף כה.) קשיא טפי דבעי כל בשרו ראוי לביאת מים אפילו בית הסתרים מנלן הא כיון דכתיב בשרו דמה בשרו מאבראי וא"כ אפילו ראוי לא ניבעי וי"ל משום דכתיב כל בשרו [ס][מ"מ] אהני למימר דבעינן ראוי וא"ת א"כ לכתחילה ניבעי רחיצה כמו בבילה וקריאה וי"ל שאני הכא דכתיב בשרו דמשמע מאבראי וכאילו כתב בהדיא ורחץ מאבראי וא"ת בפ' נגמר הדין (סנהדרין ד' מה:) דאמר שמואל נקטעה יד העדים פטור דבעיא קרא כדכתיב ומסיק תנאי היא ואיכא למ"ד חייב נימא הראוי לבילה כו' וי"ל דהתם אין סברא לפוטרו בשביל כך ואם תאמר בנדרים בפרק נערה המאורסה (דף עג.) דבעי חרש מהו שיפר לאשתו כו' ומספקינן ליה אי בעיא ראוי לשמיעה כדרבי זירא אי לא אמאי מספקינא ליה וי"ל משום דדילמא הא דכתב רחמנא ושמע אורחא דמילתא נקט שאין ראוי להפר אלא ע"י שמיעה: **שריבה** בפתיתין. סבר לה כמ"ד בפרק אלו מנחות (לקמן דף עה:) שקופל אחד לשנים ושנים לארבעה ולא כמ"ד מחזיר [ע] לסולתן שנאמר המקריב אותו כו': **מודה** בעבודה יש לו חלק. הכא נקט מודה בעבודה משמע אפילו ת"ח אלא שהוא רשע ובפרק הזרוע והלחיים (חולין דף קל.) אמרינן דאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ שנאמר לתת מנת למחזיקים בתורת ה' ולא קאמר לכהן שאינו מודה מדכתיב מחזיקים ושמא יש לחלק דהתם בתרומות ומעשרות שאדם נותן לכל כהן שרוצה והכא בקרבן המתחלק לכל בית אב של אותו היום וסלקא דעתך שכולן שוין משום לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו קמ"ל קרא דבעינן מודה בעבודה: **מנין** לרבות ט"ו עבודות. הכא לא חשיב הולכה דרבי שמעון לטעמיה דלא חשיב לה עבודה בסוף פרק קמא דזבחים (דף יד:) משום דאיפשר לבטלה ומיהו קשה דאיכא חטאת הפנימית דאי אפשר לבטלה כדקאמר התם רבי שמעון בן לקיש ונראה דבכלל קבלה היא כדאמר התם דאפקה לקבלה בלשון הולכה ומיהו קשה דאכתי איכא עבודות טובא כגון תרומת הדשן וסידור מערכה ושני גיזרי עצים ודישון מזבח הפנימי והמנורה ולחם הפנים ובזיכי לבונה ויש לומר דתנא ושייר אע"ג דתנא מניינא דאע"ג דפריך בפרק קמא דקידושין (דף טז:) גבי ד' מעניקים להן תנא תני ארבעה ואת אמרת תנא ושייר התם אסיפא סמיך דקתני ואי אתה יכול לומר ארבעה באחד מהן וגבי חורש תלם אחד בפרק בתרא דמכות (דף כא:) דפריך תנא תני שמנה ואת אמרת תנא ושייר שאני התם דמשמע דאתא לטפויי לאוי ובגיטין אשכחן בפרק קמא (דף ח.) דתנא מניינא ושייר גבי [פ] שלש דברים בסוריא ובסוטה בפרק היה מביא (דף טז.) גבי בשלשה מקומות הלכה עוקבת את המקרא ומכל מקום צריך ליתן טעם מניינא למעוטי מאי ושמא תנא מניינא למעוטי שחיטה והפשט וניתוח שהיא עבודה שאינה מסורה לבני אהרן ולא חיישינן אם אינו מודה [צ]: **כאן** במנחת כהנים כאן במנחת ישראל. ואם תאמר אכתי לימא מתניתין דלא כרבי יהודה ור' שמעון דתנן לא מלח כשר ולקמן בברייתא מוכח דמליחה מעכבא לר' יהודה ור"ש וא"ת לפרש מתני' לא מלח כהן אלא זר כדמוכח לקמן: **מקמיצה** ואילך מצות כהונה. פירשתי בפרק קמא (לעיל דף ט.): **ורבי** שמעון בני אהרן נדרש לפניו ולאחריו. ואם תאמר ומי פליג רבי שמעון אלא בלל כשר ויש לומר דבלל זר גרע דמיחל עבודה ומהאי טעמא ניחא בלל מחוץ לחומת העזרה דבפרק קמא (לעיל דף ט.) דפסול אע"ג דלא בלל כשר אי נמי מכולה מתניתין דייקינן דלא כר"ש מלא יצק ומלא בלל דלרבי שמעון כיון דבעי כהן אי לא עביד פסול ומיהו קשה ממליחה דבעי רבי שמעון קרא [ק] לקמן מנלן דמעכבא ולמה לי קרא תיפוק ליה דבעינן כהן כדאמרינן וכי תעלה על דעתך שזר קרב אצל מזבח ובלאו האי טעמא [ט] בעי דמקמיצה ואילך מצות כהונה ומליחה אחר קמיצה:

במקרא

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פי"ז מהל' מעה"ק הל"ו:
ו ב מיי' פ"א מהל' בכורים הל"א:
ז ג מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הל' כג ופי"א מהל' פסוה"מ הל"ז:

תורה אור השלם

1. הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה: ויקרא ז לג
2. וְנֶפֶשׁ כִּי תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַייָ סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבֹנָה: ויקרא ב א

מוסף רש"י

שישים נבללין ששים ואחת אין נבללין. דעד ששים יכולין ליבלל בכלי אחד בלוג אחד, ואליבא דר' אליעזר בן יעקב נקט לה דאמר בפרק שתי מדות אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה להיות אלא לוגה (להלן קג:). **כל הראוי לבילה.** כגון ששים עשרונים ראוים ליבלל מלוג **אין בילה מעכבת בו.** דאפילו לא בלל כשר **בילה מעכבת בו.** דבעינן שיהא ראוי ליבלל (שם). **וכל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו.** דראוי לבילה בעינן, דאפשר להתקיים בה מצות מנחה (יבמות קד: ובעי"ז קידושין כה.) והרי הוא כמביא מנחה מן הקטנות דאינה כלים, שכל דבר שלוה הקב"ה להביא יש עיכוב בעיקר הבאתו להביא באותו ענין שלוה הכתוב ולא בענין אחר, אבל מצוות האמורות באותה מצוה, כגון תנופה בקרבן, בלילה במנחה, יש שמעכבין אם גילה הכתוב לשנות עליו לעכב. ויש שאין מעכבין (רשב"ם ב"ב פא:). **כל כהן שאינו מודה בעבודה.** שאמר בלבו דברי הבל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה בדה מלבו אין לו חלק בכהונה. אין לו חלק בקדשים. **המקריב.** היא הולכה **היציקות והבלילות.** שנותן שמן במנחה ובוללה וחוזר ונותן עליה שמן לקיים בה מצות יציקה, ויצק עליה שמן כדאמרינן באלו מנחות דכולן צריכות ג' מתנות שמן **הפתיתות.** מנחת מחבת ומרחשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמצות לאחר אפיה פותתן ומחזירן לסולתן וקומץ דכתיב פתות אותה פתים וגו' **המליחות.** במלח תמלח (ויקרא ב) **התנופות.** מוליך ומביא ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה, ומה היא הגשה מגישה כשהיא בכלי קודם קמילה ומגיעה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן במנחות (סא.) ובסוטה (יד:), **הזאות.** היא בין הפנימיות בפנים על הפרוכת ועל מזבח הזהב בין הפנימיות בחוץ, שחיטה לא קחשיב שאפי' הזר כשר בה ועריפת עגלה. בכהנים היא כדכתיב (דברים כא) ונגשו הכהנים בני לוי טהרת מצורע. בצפרים להזות בין מבפנים. במקדש דכתיב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו וגו'. בין מבחוץ. בגבולין בכל עיר ועיר בבית הכנסת מבני אהרן. סיפיה דקרא דלעיל הוא (חולין קלב.).

מסורת הש"ס

א) לקמן קג:, ב) ג"ז שם ב"ב פא: חולין פג: קדושין כה. יבמות קד: נדה סו: מכות יח: נדרים עג., ג) חולין קלב: [תוספתא דדמאי פ"ב ה"ז ע"ש], ד) תוספתא דדמאי פ"ב ה"ז ע"ש [חולין קלב: ע"ש], ה) בכורות לו:, ו) לעיל ט. פסחים לו., ז) [הכהנים], ח) דתורת. ל"ק, ט) הכהן וקמץ דמשמע מקמילה. ל"ק, י) [ויקרא ב], כ) [שם], ל) שנה בה. ל"ק, מ) וא"ת דקאמר וכל שאינו כו' בו מגלה. ל"ק וכ"ה בס"י, נ) דמרבה אפילו בית הסתרים משום הכי אהני. ל"ק, ס) רש"ק, ע) לסולתן הס"ד אח"כ ד"ה שנאמר המקריב אותו כו' מודה בעבודה כו' נקט שאינו מודה בעבודה. ל"ק, פ) שלשה דברים שותה סוריא לא"י ובסוטה. ל"ק, צ) [וע' תוס' יבמות ג: ד"ה למעוטי ותו' קדושין טז: ד"ה והא ותו' סוטה טז. ד"ה תנא ותוספות כתובות נא: ד"ה חמשה ותוספות גיטין נ: ד"ה אין מוליאין], ק) לקמן דמעכבא כו' האי טעמא בעי כהן. ל"ק.

שיטה מקובצת

א] מתניתין דלא כר"ש דתניא. חולין דף קלב. וא"ת וכי תיסק אדעתין דר' שמעון בעי כל הני בכהן וכי אפי' דיעבד והא בלילות דאם לא בלל כשר וכי עביד ליה זר אמאי מפסיל אלא ע"כ ר"ש לא בעי אלא לכתחילה למצוה וא"כ מאי קאמר מתניתין דלא כר"ש דילמא מתניתין דמכשיר בדיעבד קאמר וי"ל דמתניתין משמע לתלמודא אפי' לכתחילה ותדע דסבר הכי דאמרי' מקמיצה ואילך מצות כהונה אבל קודם לכן זר כשר. תו"ח. עוד אמר מהר"פ אע"ג דבלילה ר"ל לכתחילה ביציקה פסול אפי' בדיעבד כיון דעיכובא כתיב ביה וכי עביד לה זר הוי כאילו חסרה: ב] והקבלות. וא"ת והלא זו א) עצמה קבלה היא דאמרי' בזבחים והקריב זו קבלת הדם וי"ל דבעי אשר קבלות דלאו דשלמים דקרא דהמקריב לא מיירי אלא בשלמים וא"ת א"כ אמאי לא תני זריקות משום שאר זבחים וי"ל ב) דהו"א בכלל הזאות. תו"ח: ג] במנחת כו' וא"ת אכתי קשה ממליחות דמתניתין משמע לא מלח כהן אלא זר ובמילתא דר"ש מליחות בעי כהן דא"ל כאן במנחת כהנים שהרי מליחה אחר קמיצה היא ובדבר שהוא אחר קמיצה אין חילוק בין מנחת כהנים ובין מנחת ישראל וי"ל דבמתניתין ע"כ הוי ליה לא מלח כלל אבל בזר פסולה דהא מליחה בראשו של מזבח ואי אפשר לזר לעלות על גבי המזבח. תו"ח: כאן במנחת כהנים. וא"ת היכי מצי לאוקמי במנחת כהנים והלא תני הקמיצות ומנחת כהנים אינה נקמצת וי"ל דמילי מילי קתני ולא קאי קמיצות אמנחת כהנים אלא אשאר מנחות וא"ת מ"מ מתניתין דלא כר"ש דקתני לא מלח כשר ולקמן אין בה פתיחה וי"ל כדאמרינן לעיל כי לא פתח כלל והכא מ"מ מצריך כהן למצוה בלבד וא"נ הא דאמרינן לקמן דאין בהם פתיחה ר"ל פתיחה הראויה דהיינו אחת לשנים ושנים לארבע אבל מ"מ פתיחה איכא דכתיב פתות אותה פתים אבל במנחת כהנים לא כתיב כי אם תופיני מנחת

פתים וא"כ מוקמינן הא במנחת כהנים. תו"ח: ד] כדכתיב וקמץ: ה] נקמצות. נפקא מינה דהאי לישנא: ו] תיבות כמנחת כהנים נמחק: ז] ס"א וי"ל דפריך שפיר דכיון דכשר בדיעבד כי לא בלל והאי גברא: ח] אחד. לשון מהרי"פ ועי"ל דאי איתא דכשירים בדיעבד בלא בלילה הכא היה לו להביא כולו בכלי אחד וסגי ליה בלוג שמן דאי עביד להו בשני כלים יצטרך להביא ב' לוג שמן ודמי לריבה שמנה: ט] טעמא תיפוק לי דמקמיצה:

א) ר"ל דבהך קרא דהמקריב את דם השלמים גם קבלה בכלל דהא אמרינן בזבחים והקריב וכו'. ב) נראה דל"ל וי"ל דהוא בכלל והזאות וראיה לדבריו במשנה דמגילה דף כ' דתני שם והזיה ולא תני זריקה וע"כ דזריקה בכלל הזאה.

הכהנים א) מקרא נדרש לפניו ולאחריו וסבר ר"ש מקרא נדרש לפניו ולאחריו והתניא א] 1 ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות המזבח באצבעו ולקח ג) מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין באצבעו ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין אר"ש וכי ב] ג) נאמר יד בקבלה הואיל ולא נאמר יד בקבלה קיבל בשמאל כשר ואמר ד) אביי במקרא נדרש לפניו ולאחריו קא מיפלגי ג] ה) (ור"ש סבר לאחריו נדרש ולפניו אין נדרש) אלא ה"ט דר"ש והביאה וי"ו מוסיף על ענין ראשון וסבר ר"ש וי"ו מוסיף על ענין ראשון ד] אלא מעתה דכתיב 2 ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם ו) א מקבלה ואילך מצות כהונה מלמד על שחיטה שכשירה בזר אי לר"ש וי"ו מוסיף על ענין ראשון שחיטה ה"נ בזר תהא פסולה שאני התם דאמר קרא וסמך ושחט מה סמיכה בזרים אף שחיטה בזרים אי מה סמיכה בבעלים ט) אף שחיטה בבעלים ההוא לא מצית אמרת ק"ו ומה זריקה דעיקר כפרה לא בעיא בעלים שחיטה דלאו עיקר כפרה לא כ"ש וכי תימא י) אין דנין אפשר משאי אפשר גלי רחמנא ביוה"כ 3 ושחט את פר החטאת אשר לו מכלל דשחיטה בעלמא לא בעינן בעלים אמר רב כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינו אלא לעכב קא ס"ד תרתי בעיא כדכתיב 4 זאת חוקת התורה (סימן נת"ץ יקמ"ל) והרי נזיר דלא כתיבא ביה אלא תורה ואמר רב ה) ב תנופה בנזיר מעכבא שאני התם כיון דכתיב כן יעשה כמאן דכתיבא בהו חוקה דמי הרי תודה דלא כתיבא ביה אלא תורה ותנן ט) ארבעה (א) שבתודה מעכבין זה את זה שאני תודה דאיתקש לנזיר דכתיב 5 על זבח תודת שלמיו י) ואמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר והרי מצורע דלא כתיב ביה אלא תורה ותנן כ) ארבעה מינין שבמצורע מעכבין זה את זה שאני התם כיון דכתיב 6 זאת תהיה תורת המצורע כמאן דכתיב ביה חוקה דמי והרי יוה"כ דלא כתיב ביה אלא חוקה ותנן ל) שני שעירי יוה"כ מעכבין זה את זה אלא או תורה או חוקה והרי שאר קרבנות דכתיב בהו תורה ולא מעכבי תורה בעיא חוקה וחוקה לא בעיא תורה והא תורה וחוקה קא אמר ה"ק אף על גב דכתיב תורה אי כתיבא חוקה אין ואי לא לא והרי מנחה דכתיב בה חוקה ואמר רב כל מקום שהחזיר הכתוב בתורת מנחה אינו אלא לעכב החזיר אין לא החזיר לא שאני התם דכי כתיבא חוקה אאכילה כתיבא והרי לחם הפנים דכי כתיבא חוקה אאכילה כתיבא מ) ותנן שני סדרים מעכבין זה את זה שני בזיכין מעכבין זה את זה הסדרין והבזיכין מעכבין זה את זה אלא כל היכא דכתיבא אאכילה אכולא מילתא כתיבא שאני התם י] דאמר קרא 7 מגרשה ומשמנה

גרש

מקרא. ו] הכהן נדרש לפניו לוילך: **ולאחריו.** וקמץ מדם ז] ט) באצבעו: **ולקח.** ולקח (קבלת) הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות וגו': **אלא בימין.** דכל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינה אלא ימין [לעיל י.]: (ב) **נתינה.** מתנת הקרן דמזבח: **וכי נאמרה יד** ס). כלומר וכי נאמרה אצבע בולקח והלא בונתן הוא אמור (ג) ח]: **וי"ו.** דוהביאה מוסיף על ענין ראשון. (ד) ט] ע) [וכ"ת וי"ו דונתן נמי יהא] מלמד קבלה מנתינה תריך ליכא למימר הכי דאי י] כתיב ונתן באצבעו הוי גמירא ולקח מונתן בוי"ו מוסיף על ענין ראשון אבל השתא באצבעו הפסיק הענין: **ואי**יא] **מה סמיכה** פ). (ה) לר"ש פריך וסמך ידו על ראש קרבנו אלמא סמיכה בבעלים אף שחיטה בבעלים ולא באחר. זריקה לא יב] בעינן בבעלים דכהן זורק: **אפשר.** שחיטה יג]: **לא אפשר.** זריקה בבעלים דכתיב [ויקרא א] וזרקו בני אהרן: **נזיר.** כתיב ביה וזאת תורת הנזיר אשר ידור (במדבר ו): **תנופה בנזיר.** דכתיב [שם] ונתן על כפי הנזיר יד] לעכב משום דכתיב תורת ואע"ג דלא מעכבא בעלמא כדאמרינן (ו) בשמעתא קמייתא טו] דמס' יומא (ד' ה.) שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכפר: **כן יעשה.** על תורת נזרו: **תודה.** כתיב בה וזאת תורת זבח השלמים וגו' אם על תודה יקריבנו וגו' (ויקרא ז): **ד' מינין.** חמץ חלות ורקיק צ) ורבוכה בפרק התודה (לקמן דף עז.): **שלמיו.** על זבח תודת שלמיו לרבות שלמי נזיר לעשרה קבין ירושלמיות ולרביעית שמן טז] בתודה ק) (בפ' התודה): **ארבעה שבמצורע.** עץ ארז ושני תולעת ואזוב וצפרים: **תהיה.** משמע עיכובא: **יוה"כ.** כתיב והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי וגו' באחרי מות ר): **שאר קרבנות כתיב בהו תורה.** זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' (ויקרא ז): **ולא מעכבי.** יז] דאמר בפ"ק (לעיל ד' ז.) באשם הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר ובמנחה יח] כתיב וזאת תורת המנחה הקרב וגו' (ויקרא ו) דהיינו הגשה ותנן לא הגיש כשר: **הא תורה וחוקה קאמר.** יט] משמע תרווייהו כי הדדי שקולין: **מנחה כתיבא חוקה.** כל זכר בבני אהרן ש) יאכלנה חק עולם (וגו') (שם): **שהחזיר הכתוב.** בלו את אהרן מה שכבר אמור בויקרא אינו אלא לעכב: **אאכילה כתיבא.** הילכך לאו לעיכובא אתא: **לחם הפנים.** ואכלוהו במקום קדוש כי קדש קדשים הוא לו מאשי ה' חק עולם וגו' (שם כד): **ושאני התם.** גבי מנחה להכי לא הויא חוקה דידה עיכובא משום דכתיב מגרשה ומשמנה מדמצי למכתב מגרש ומשמן וכתיב מגרשה ומשמנה שמע מינה ה"ק גרשה שלם ושמנה שלם שאם חסר כל שהוא פסול ומדאיצטריך למיכתב להכי שמע מינה חוקה דידה לאו כ] ת) חוקה:

במקרא נדרש לפניו ולאחריו קא מיפלגי. וא"ת מנלן דבהכי פליגי דילמא טעמא דרבנן כדאסיקנא בפ"ק (לעיל דף י.) ופרק שני דזבחים (דף כד:) דכל מקום שנאמר אצבע או כהונה אינו אלא ימין ור"ש בעי תרתי וי"ל דלשון הברייתא משמע משום דקאי עליה באצבעו כדקתני באצבע ולקח והא דלא מפרשי רבנן טעמייהו מדכתיב הכהן משום דאיצטריך הכהן בכיהונו ואע"ג דבפ' שני דזבחים (דף כד:) קאמר אליבא דר"ש ואלא הכהן ל"ל ומשני הכהן בכיהונו הוא הדין דלרבנן איצטריך נמי אלא נטר עד לבסוף דמקשי לר"ש ומשני ליה והוא הדין לרבנן וא"ת דבפ' השואל (ב"מ דף לה. ושם) פליגי תנאי במקרא נדרש לפני פניו ופריך תנן השואל את הפרה כו' א) והא שומר חנם דלפני פניו לא קתני וליטעמיך שומר שכר דלפניו מי קתני מאי קושיא נימא דההיא משנה ר"ש היא דקסבר הכא ובפ' ב' דזבחים (דף כד:) דמקרא נדרש לאחריו ולא לפניו וי"ל דהתם ב) [טעמא] דר"ש משום דוי"ו מוסיף על ענין ראשון כדאמרינן הכא גבי והביאה וא"ת ואמאי לא אמרינן הכא דקאי אתרווייהו כמו תתנה ואכלה ומכור בפ' כל שעה (פסחים דף כא:) ובפ' כל הבשר (חולין ד' קיד.) ובפ"ק דמסכת ע"ז (ד' כ.) וגבי נשך ומרבית בפ' איזהו נשך (ב"מ דף סא.) כא] ג) דלא דמי לתקום והדרת בפ"ק דקדושין (דף לג:) ומיהו לא דמי לתתנה ואכלה דתרי מילי נינהו אבל הכא חדא מילתא דבאצבעו ד) חדא קאי דכי האי גונא מחלקין ה) אה' מקראות דאין להם הכרע שאת מחר משוקדים ארור וקם וכי תימא באצבעו נמי לא יהיה לו הכרע ויש לחלק ו) משום דאשכחן ונתת על קרנות המזבח באצבעך כדאמרינן בפ' ב' דזבחים (ד' כד:) וצריך עיון במסכת תענית (ד' טו ז).) דכתיב אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה דאמרינן לצדיקים לאורה וישרים לשמחה ולא אמרינן דקיימי אתרווייהו כמו תתנה ואכלה: **אלא** ה"ט דר"ש והביאה וי"ו מוסיף על ענין ראשון. אפילו לא ידרוש ר"ש כב] לפניו ולאחריו וי"ו מוסיף דריש וגבי ולקח ונתן לא אמרינן וי"ו מוסיף למילף קבלה מנתינה בימין כדפי' בקונטרס דבאצבעו מפסיק בין ולקח לונתן דה"ל למכתב ולקח הכהן ונתן מן הדם באצבעו וא"ת בפ' ב' דזבחים (ד' כד:) דא"ר אלעזר בן שמוע כל מקום שנאמר אצבע בנתינה שינה בנתינה פסול בקבלה כשר והיכן נאמרה אצבע בנתינה דכתיב ולקחת מדם הפר ונתת על קרנות המזבח באצבעך וקסבר מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ולאחריו לימא וי"ו מוסיף על ענין ראשון ושמא ר"א בר ר"ש לית ליה וי"ו מוסיף על ענין ראשון א"נ לא דריש וי"ו מוסיף כדי לדרוש המקרא לפני פניו: **גלי** רחמנא גבי פרו של אהרן כו'. משמע הכא דלר"ש שחיטת פרו בזר פסולה ואף ע"ג דמסקינן בפרק קמא דזבחים (דף יד.) לר"ש שחיטה לאו עבודה היא ל"ק מידי כדפי' בפ"ק (לעיל ד' ה.): **ואמר** רב תנופה מעכבא בנזיר.[כג] ממתני' הוה מצי לאקשויי דתנן (לקמן ד' כז.) ג' מינין שבנזיר מעכבין זה את זה אלא ניחא ליה לאקשויי דרב אדרב א"נ משום דאפילו תנופה שהיא שירי מצוה ח) בשאר קרבנות מעכבת בנזיר: **ואמר** מר שלמיו לרבות שלמי נזיר. לקמן איתא בפ' התודה (ד' עח.): **תורה** בעיא חוקה וחוקה לא בעיא תורה. אומר ר"ת דכל מקום דאמרי' חוקה עיכובא לא ממשמעותא אלא מג"ש ילפינן לה בריש פרק ב' דזבחים (ד' יח. ושם) דאמרי' אשכחן מחוסר בגדים פירוש דאם עבד חילל שתויי יין מנלן אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים דמעכב כדיליף התם לעיל אף שתויי יין לעכב ואם ממשמעותא הוא ל"ל למילף ג"ש ומיהו מעיקרא ודאי הוה בעי למימר בשמעתין ממשמעותא דהוה בעי תורה וחוקה: **חוקה** לא בעיא תורה. וא"ת ותורה למאי אתא דכה"ג פריך בפ"ק (לעיל ד' י.) גבי אצבע לא בעיא כהונה דפריך אלא כהן ל"ל וי"ל דתורה אתא לשום דרשה: **ושאני** התם דאמר קרא מגרשה ומשמנה. פירש בקונטרס דמצי למיכתב מגרש ומשמן וכתב מגרשה ומשמנה שמע מינה הכי אמר רחמנא מגרשה שלם משמנה שלם שאם חיסר כל שהוא פסול ובסמוך דאמר שמואל גרש

ושמן

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ט מהלכות ביאת המקדש הלכה ו ופ"ה מהלכות מעה"ק הלכה א]:

ח ב מיי' פ"ח מהל' נזירות הל"ה ואין הלכה כמותו:

תורה אור השלם

1. וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ד לד
2. וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְיָ וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא א ה
3. וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ: ויקרא טז יא
4. זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל: במדבר יט ב
5. עַל חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו: ויקרא ז יג
6. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא יד ב
7. וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אַזְכָּרָתָהּ מִגִּרְשָׂהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַייָ: ויקרא ב טז

מוסף רש"י

באצבעו ולקח וכו' באצבעו ונתן. דכתיב ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות הטיעה הכתוב לאצבע בין קבלה לזריקה ולדורש לפניו ולאחריו לומר שלא יהא אלא בימין דילפינן לקמן בשמעתין כל מקום שנאמר אצבע אינו אלא ימין (זבחים כד.). **במקרא נדרש לפניו ולאחריו קא מיפלגי.** ר"ש סבר מקרא נדרש לאחריו ולא לפניו הילכך אצבע אונתן דכתיב בתריה קאי ולא אולקח דכתיב לקמיה ורבנן סברי מקרא נדרש לפניו ולאחריו (שם כד.). **ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן וכו' וזרק ומקבלה ואילך.** ומדכתיב כהן בקבלה ובשחיטה לא כתיב מכלל דשחיטה בבעלים קאי (יומא כז. ובעי"ז ועוד לב.). **תנופה בנזיר מעכבא.** מלשתות יין ומלגלח ולטמא למתים (נזיר מו.). **על זבח תודת שלמיו.** דלא הוי לריך, שהרי כבר אמר וזאת תורת זבח השלמים ואם על תודה (להלן עח.). **והרי לחם הפנים דכי כתיבא חוקה אאכילה כתיבא.** בלחם הפנים כתיב מאשי ה' חק עולם, ואכלוהו קאי אסדרים ובזיכין (להלן כז.). **שני סדרים.** של לחם הפנים (שם כז.).

שיטה מקובצת (המשך)

נזיר והשאר נמחק: יד] הנזיר א) והניף מעכבא משום: טו] קמייתא דיומא: טז] שמן. בפ' התודה ותיבות בתודה נמחק: יז] מעכבי דאמרי: יח] ובמנחה נמי כתיב: יט] קאמר דמשמע: כ] לאו דוקא הס"ד: כא] נשך נמי הא לא דמי: כב] ר"ש וא"ו ואי מוסיף כו' ותיבות לפניו ולאחריו ליתא. עי' תוס' [ד"ה] וי"ו לא דריש: כג] מעכבא בנזיר. לשון מהר"ם ה"ה דמצי לאתויי הא דתנן בסוף נגעים [פי"ד מ"י] שירי מצוה [הן] בין שנתן ובין שלא נתן כפר ומעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר וכן ממתניתין דלקמן בפרקין ג' מינין וכו'.

א) נראה דל"ל הנזיר והניף הס"ד ואח"כ מה"ד מעכבא. משום

מסורת הש"ס

א) [שבת לב: וש"נ], ב) [זבחים כד. ע"ש], ג) שם ע"ש, ד) [שם], ה) רש"ק מ"ו, ו) [ברכות לא:], ז) לקמן פב. סוכה נ: יומא מו. קא: הוריות ח: זבחים לא. תמורה טו: יח: נדה לז:, ח) מיר מו., ט) לקמן מ:, י) לקמן כז. עח., כ) [לקמן כז.], ל) שם, מ) לקמן כז., נ) ג' נ"ל ד"ה, [illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ארבעה מינים שבתודה מעכבין: (ב) רש"י ד"ה נתינה ס"ל קודם ד"ה אלא בימין: (ג) ד"ה וכי נאמרה יד וכו' הוא אמור ומקרא אין נדרש לפניו הס"ד: (ד) ד"ה ו' דוהביאה וכו' ומלמד קבלה מנתינה שלא תהא אלא בימין תריך ליכא: (ה) ד"ה ואי מה סמיכה דכתיב וסמך ידו: (ו) ד"ה תנופה בנזיר וכו' כדאמרינן בפירקא קמייתא דמסכת זבחים ולקמן דף צג שם עשאה:

גליון הש"ס

גמ' אף שחיטה בבעלים. עי' לקמן דף צג ע"א תוד"ה לפי:

שיטה מקובצת

א] מתיבות ולקח עד תיבת המזבח נמחק: ב] נאמרה יד בקבלה הואיל ולא נאמרה יד: ג] מתיבות ור"ש עד אין נדרש נמחק: ד] אלא מעתה ושחט את בן הבקר כו' תיבת דכתיב נמחק וא"ת אמאי לא פריך הכי לר"ש דשמעינן ליה בפרק איזהו מקומן [דף מח ע"א] וי"ו מוסיף על ענין ראשון וכן הרבה אחרים וי"ל דלא פריך אלא לר"ש דמפיק (כהן) מוי"ו מוסיף דריצוקות ובלילות [בעי כהן] [illegible] ה] שאני התם דכתיב מגרשה ומשמנה. [illegible] ו] מקרא הכהנים: ז] וקמץ ולקח. קבלה ולקח הכהן מדם: ח] אמור: הס"ד ומה"ד מקרא נדרש לפניו ולאחריו פליגי. [illegible] ט] ראשון. [illegible] י] דאי. הוה כתיב ונתן באצבעו [illegible] יב] לא בעיא בעלים הס"ד. כהן זורק דכתיב וזרקו בני אהרן: יג] אפשר שחיטה בבעלים הס"ד ואח"כ מה"ד

א) גרש ושמן מעכבין ואין דבר אחר מעכב גופא אמר רב א) כל מקום שהחזיר לך הכתוב בתורה מנחה אינו אלא לעכב ושמואל אמר גרש ושמן מעכבין ואין דבר אחר מעכב ולשמואל אע"ג דתנא ביה קרא לא מעכבא א] ליה אלא כל היכא ב) דתנא ביה קרא ודאי מעכבא והכא במלא קומצו בקומצו קא מיפלגי דתניא מלא קומצו בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ רב סבר הא נמי תנא ביה קרא דכתיב [1] ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ושמואל ב] ג) דורות משעה לא ילפינן ולא יליף שמואל דורות משעה ד) והתנן כלי הלח מקדשין את הלח ומדת ג] יבש מקדשין את היבש ואין כלי הלח מקדשין את היבש ולא מדת יבש מקדשין את הלח ואמר שמואל ה) ל"ש אלא מדות אבל מזרקות מקדשין דכתיב [2] שניהם מלאים סלת שאני התם דתנא בה קרא תריסר זימנין א"ל רב כהנא ורב אסי לרב והרי הגשה דתנא בה קרא ולא מעכבא ד] מאן תנא ביה דכתיב [3] זאת תורת המנחה הקרב אותה ה] בני אהרן לפני ה' ההוא לקבוע לה מקום הוא דאתא דתניא לפני ה' ו) יכול במערב ת"ל אל פני המזבח אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא כיצד ב) מגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו רבי אליעזר אומר יכול יגישנה למערבה של קרן ו] (או) לדרומה של קרן אמרת ז) כל מקום שאתה מוצא שתי מקראות אחד מקיים עצמו ומקיים חבירו ואחד מקיים עצמו ומבטל את חבירו מניחין את שמקיים עצמו ומבטל חבירו ותופשין את שמקיים עצמו ומקיים חבירו שכשאתה אומר לפני ה' במערב בטלתה אל פני המזבח בדרום וכשאתה אומר אל פני המזבח בדרום קיימתה לפני ה' והיכא קיימתה אמר רב אשי ז] ח) קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי מתקיף לה ח] רב הונא הרי מלח דלא תנא ביה קרא ומעכבא ט] ביה דתניא [4] ברית מלח עולם הוא שתהא ברית

גרש ושמן. הוא דהחזיר בהן הכתוב ומעכבא: **ואין דבר אחר מעכב.** ואע"פ שהחזיר בו הכתוב י]: **ואע"ג דתנא ביה קרא כו'.** בתמיה: **מלא קומצו** יא] . כתיב בחד דוכתא הדר שני בדבוריה וכתיב בקומצו למידרש מיניה בידו (א) יקמוץ לא יעשה כלי למדת קומצו: **כפו.** ולא כלי הילכך אם קמץ בכלי פסל: יב] **דורות משעה לא ילפינן.** ה"ק חזרה דגרש ושמן הוא דאתאי לעיכובא וכן דוגמתה שהוחזרו בתורה מנחת דורות אבל וימלא כפו לא חזרה היא: **לא שנו.** יג] דאין ט) מקדיש יבש אלא במדת לח כגון הין ולוג דכל מדה לא חזיא ליה אלא למילתיה למדות והין ולוג במדת יבש ליכא: **אבל מזרקות.** שהן כלי דם מקדשין סלת יבש ויליף טעמא מנשיאים אלמא גמר דורות משעה: יד] **מאן תנא בה.** כלומר איזה מקרא שנה בה הקרב אותה טו] בני אהרן לפני ה': **יכול במערב.** בקיר מערבי של מזבח טז] היינו לפני ה' כנגד פתח ההיכל דהיכל במערב: **ת"ל אל פני המזבח.** ופני המזבח זה דרום שהכבש בדרום:

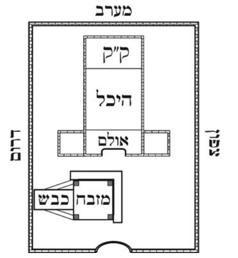

כנגד חודה של קרן. בפ' ב' דסוטה (דף יד:) פריך מאי יז] ודיו: **למערבה לדרומה.** כאן וכאן: **כוליה מזבח בצפון.** עזרה קאי ופתח היכל באמצע עזרה וכיון דכל המזבח בחצי עזרה עומד יח] בו בצפון אישתכח דקיר דרומית של מזבח כלה לפני פתח יט] (אהל) ההיכל ונקרא דרומו של מזבח לפני ה':

ושמן מעכבי' ואין דבר אחר מעכב משמע דבריו קונטרס זה את זה דלתי טעמא בחזרה ולא בה"א יתירא וע"ק אמאי לא מייתי קרא דמסלתה דדרשי' מיניה בפ"ק (לעיל ד' ט:) שאם חיסר כל שהוא י) פסולה כ] שמע מינה] דה"נ מטעם שינה הכתוב כא] קאמר ונראה דהכא מיירי לענין שיעכבו זה את זה דבעי דשנה עליו הכתוב וסמיך אמסלתה ומשמנה דגבי מנחת העומר כתיב (ויקרא ב) מגרשה ומשמנה ובשאר מנחות כתיב מסלתה ומשמנה וגרשה וסלתה הכל סולת ולקמן בפירקין (דף כז.) גבי סולת ושמן מעכבין זה את זה מייתי מגרשה ומשמנה ומסלתה ומשמנה אבל לגבי דמיעוטן מעכב את רובן מייתי מסלתה ומשמנה וכן גבי עיכובא דנפשיה לא בעי שנה לעכב אבל לגבי מעכבין זה את זה בעי שנה לעכב:

בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ. בפ"ק (לעיל ד' יא.) דרשי' מלא קומצו יכול מבורץ ת"ל בקומצו תרתי שמעת מינה:

ושמואל אמר דורות משעה לא ילפינן. הא דבעי רבי זירא למילף בפ"ק (לעיל דף ט:) מוימלא כפו ממנה דכל מקום שנא' כפו אינו אלא ימין לא מתוקמא מילתיה במסקנא והא דמסיק רבא יד יד לקמילה דיליף וימלא כפו מיד דמצורע לענין קמילה ולדורות שמא כיון דשאר גזירות שוות דאזן ורגל לדורות עבדינן נמי הך והא דא"ר אלעזר בזבחים בפרק קדשי קדשים (דף ס.) מזבח שנפגם אין אוכלין בגינו שירי מנחה שנא' ואכלוה אצל המזבח וכי אצל המזבח אכלוה כו' שאני התם דאשכחן כיוצא בה קדשי דורות דדריש התם לעיל מזבח שנפגם כל קדשים שנשחטו שם פסולין שנאמר וזבחת עליו כו' אבל אין לפרש דלא יליף הכא דורות משעה משום דנתחנך אהרן כל ז' ימי המלואים ועשה קמיצה בכפו דא"כ מאי קפריך מהא דאמר י) שמואל אבל מזרקות מקדשים דכתיב שניהם מלאים סולת ועוד אמרינן בזבחים בפרק טבול יום (דף קא.) גבי אנינות שאמר לו אהרן למשה אם שמעת בקדשי שעה שהותרה אנינות לא שמעת בקדשי דורות ומיהו שמא התם כך נאמר לו בפירוש דאי לאו הכי קשיא ליה לרב דיליף ל) שעה מדורות והא דבעי קרא בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה. ושם) דלדורות ירייה וסקילה ולא יליף מסיני לא דמי להכא דדילמא אעבירה דסיני מיחייב תרתי ולא בשאר עבירות והא דבעי בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) שור סיני בכמה ילפינן שעה מדורות או לא התם גלוי מילתא בעלמא תדע דלבסוף יליף לה מדכתיב אם בהמה אם איש כו' ומנלן דאיש סיני בכ"ג אי לאו דיליף מדורות והא דילפינן לקמן בסוף התודה (דף פג:) פסח דורות מפסח מצרים ואפילו מאן דפליג לא פליג אלא משום דאין דנין אפשר משאי אפשר שאני התם דפסח מפסח שייך למילף טפי וצריך לדקדק לשמואל דקסבר הכא מדה לקומץ לא פסל משום דלא יליף דורות משעה הא תנא בפ"ק (לעיל דף ו.) קמץ ועלה בידו גרגיר מלח או קורט של לבונה פסל מפני שאמרו הקומץ החסר והיתר פסול ומהאי קרא גופיה דריש ליה התם בגמרא מדכתיב מלא קומצו בקומצו ולא מצינו ששנה אי לאו מוימלא כפו ואי בלא שנה הכתוב מסתבר לן שעיכב א"כ גם לענין מדה לקומץ נמי מעכב כיון דתרוייהו מהאי קרא נפקי: **כלי** הלח מקדשין את הלח. פירשתי בפ"ק (לעיל דף ח:): **דתנא** ביה קרא תריסר זימני. אין להקשות אדרבה ליהוו שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין: **ההוא** לקבוע לה מקום. וא"ת קביעות מקום שמעי' מקרא דהקריב ואייתר ליה והגישה לומר דשנה הכתוב לעכב וי"ל אי מהקריב הוה אמינא על הכבש סמוך למזבח ולא על המזבח ממש כדאשכחן והקריב הכהן את הכל המזבחה דאמרינן בפ"ק (לעיל דף י.) זו הולכת איברים לכבש: **כנגד** חודו של קרן ודיו. בפ"ב דסוטה (דף יד:) דייק מאי ודיו ומשני ס"ד תיבעי הגשה מ) כמנחה גופה פי' שיסירנה מן הכלי ויגיש הסולת עצמן למזבח ובריש נדה (דף ג.) גבי כל הנשים דיין שעתן אין מדקדק דיין וי"ל דהתם שייך שפיר למימר דיין לאפוקי מהלל וחכמים: **למערבה** של קרן לדרומה של קרן. פי' בקונטרס כאן וכאן וקשיא א"כ מאי מקיים עצמו ומבטל חבירו והא מגישה כאן וכאן ובזבחים פ' קדשי קדשים (דף סג.) גרסי' בספרים או לדרומה של קרן פירוש לאיזה רוח שירצה והשתא ניחא דתופשין את שמקיים עצמו ומבטל חבירו ואם מגישה ברוח מערבית סמוך לקרן נמצא מבטל פני המזבח דהיינו דרום [illegible] **הרי** מלח דלא תנא ביה קרא. במסקנא משני כיון דכתיב ביה ברית כמאן דתנא ביה קרא [illegible] ברית מלח עולם הוא [illegible]

תורה אור השלם

1. וַיַּקְרֵב אֶת הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר עַל הַמִּזְבֵּחַ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר: ויקרא ט יז
2. קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: במדבר ז יג
3. וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ז
4. כֹּל תְּרוּמֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַייָ נָתַתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ לְחָק עוֹלָם בְּרִית מֶלַח עוֹלָם הוּא לִפְנֵי יְיָ לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ: במדבר יח יט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מלא וכו' בידו קומץ אבל לא יעשה:

מוסף רש"י

כלי הלח. קערות ומזרקות לדם ויין ולשמן. מדות היבש. שתי מדות של יבש היו שם עשרון וחצי עשרון, עשרון למדידת כל המנחות וחצי עשרון למדוד בו מנחת חביתי כ"ג [illegible] (זבחים פח.). לא שנו. [illegible] שניהם מלאים סלת. [illegible] לפני ד'. [illegible] יכול במערב. [illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

ברית אמורה במלח דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר נאמר כאן ברית מלח עולם הוא ונאמר להלן [1]ברית כהונת עולם כשם שאי אפשר לקרבנות בלא כהונה כך [א]אי אפשר לקרבנות בלא מלח אמר רב יוסף רב כתנא דידן ס"ל דאמר לא מלח כשר אמר ליה אביי אי הכי לא יצק נמי לא יצק כלל אלא א)לא יצק כהן אלא זר הכא נמי לא מלח כהן אלא זר אמר ליה א] וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבח ואי בעית אימא כיון דכתיבא ביה ברית כמאן דתנא ביה קרא דמיא ולא תנא ביה קרא והכתיב [2]וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ההוא מיבעי ליה לכדתניא אילו נאמר ב] קרבן במלח שומע אני אפילו עצים ודם שנקראו קרבן [ב]ת"ל מנחה מה מנחה מיוחדת שאחרים באין ג] חובה לה אף כל שאחרים באין ד] חובה לה אי מה מנחה מיוחדת שמתרת אף כל שמתיר אביא דם שמתיר ת"ל מעל מנחתך ולא מעל דמך ה] יכול תהא מנחה כולה טעונה מלח ת"ל קרבן קרבן טעון מלח ואין מנחה כולה טעונה מלח ואין לי [ג]אלא קומץ (מנחה) מנין לרבות [ד]את הלבונה מרבה אני את הלבונה שכן באה עמה בכלי אחד מנין לרבות את הלבונה הבאה בפני עצמה ולבונה הבאה בבזיכין והקטרת ו] מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים אימורי חטאת ואימורי אשם ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ואברי עולה ועולת העוף ז] מנין תלמוד לומר [2]על כל קרבנך תקריב מלח אמר מר אין לי אלא קומץ (מנחה) מנין לרבות את הלבונה מרבה אני את הלבונה שכן באה עמה בכלי אחד והא אמרת מה מנחה מיוחדת שאחרים באין חובה לה הכי קאמר אימא קרבן כלל ומנחה פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט מנחה אין מידי אחרינא לא ח] הדר אמר על כל קרבנך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש שאחרים באין חובה לה אף כל שאחרים באין חובה לה אחרים דבאין חובה לה מאי ניהו עצים אף כל עצים אימא ט] [ב](אחרים דבאין חובה לה ניהו) לבונה י] ואייתי דם דאיכא נסכים יא] נסכים בהדי אימורין הוא דאתו מ"ט אכילה ושתיה אדרבה כפרה ושמחה אלא לבונה באה עמה בכלי אחד [ג][נסכים אין באין בכלי אחד] אבל עצים כי היכי דמתכשרא בהו מנחה הכי מתכשרא בהו כולהו קרבנות ואימא יב] מה הפרט מפורש שאחרים באין חובה לה ומתרת אף כל שאחרים באין חובה לה ומתרת ומאי ניהו לבונה הבאה בבזיכין דשריא לחם יג] אבל מידי אחרינא לא מדאיצטריך מעל מנחתך ולא מעל דמך מכלל דהנך כולהו אתו בחד צד אמר מר מעל מנחתך ולא מעל דמך ואימא מעל מנחתך ולא מעל איבריך מסתברא אברים הוה ליה לרבויי שכן יד] (אשב"נ טמ"א סימן) אחרים באין חובה לה כמותה אישים כמותה בחוץ כמותה נותר כמותה טומאה כמותה מעילה כמותה אדרבה

רש"י

ברית אמורה במלח. שלא תפסוק מקרבנות. בין לרבי יהודה בין לר' שמעון ליכא מידי אלא משמעות דורשין: רב. דאמר טו] ד)החזירה אין לא החזירה לא כתנא דידן ס"ל דאמר לא מלח הקומץ כשר: שזר קרב לגבי מזבח. דמליחת קומץ בראשו של מזבח היא כדאמר בשמעתא [כא:] בראשו של מזבח ששם מולחים את הקומץ: עצים. נקראו קרבן שנאמר והגורלות הפלנו על קרבן העצים (נחמיה י) ודם איקרי קרבן שהוא עיקר כל הזבח: אחרים באין לה חובה. שצריכה עצים להקטרה: אף כל. שצריכין עצים טעונין מלח יצאו עצים ודם (א): ה)קומץ דמנחה מתיר שיריים ודם מתיר אימורין למזבח ובשר לכהנים: טז] אי מה מנחה מיוחדת שמתרת. הכי פריך יז] או אימא כי היכי דמרבינן כל דדמי ליה בהאי צד שאחרים באין חובה יח] להן תרבי נמי דם דדמי לה לאידך גיסא בחד צד דמתיר כמותה ו)ואף כל למעוטי עצים הוא דאתא דלא דמי לה במידי ת"ל יט] במיעוטא אחרינא למעוטי צד דמתיר כמותה (ב) ולרבויי ז)דאחרים באין חובה להו אתא דליכא לפרושי (איפכא) אביא דם שמתיר ואוציא את אלו שאין מתירין דא"כ למה לי למימר מעל מנחתך נימא כ] (אי נמי) כדאמרינן לקמן מסתברא הכי הוה ליה למילף שכן אשב"נ טמ"א סימן הלכך על כרחך ח)כולהו הוה בעי לרבויי הני בחד צד כא] להכי איצטריך מיעוט למעוטי חד מינייהו: כולה. גם השיריים: ת"ל קרבן. (ג) כב] ט)קומץ וכל קרבן מנחתך (ויקרא ב): בפני עצמה. כגון האומר הרי עלי לבונה דאמר בפ' הרי עלי עשרון (לקמן קו:) כג] לא יפחות מן הקומץ: מנחת כהנים. מנחת כד] נדבותיהם דכליל הוא: כהן משיח. חביתין: קדשי קדשים. זבחי שלמי צבור דהיינו כבשי עצרת דקדשי קדשים נינהו ואע"ג דשלמים הן דהא אין נאכלין אלא יום ולילה כדאמרינן באיזהו מקומן (זבחים דף נד:) זבחי שלמי צבור ואשמות כו': והא אמרת כה] (ליה) מה מנחה מיוחדת שאחרים באין כו'. ומהתם אירבייא לבונה וכולהו הנך דצריכין עצים ועל כל קרבנך תו למה לי: הכי קאמר. האי דפריך אין לי אלא קומץ הכי קא פריך אימא לא דרשי כדדרשת מה מנחה מיוחדת אלא בכלל ופרט דרשינן קרבן ראשון כלל מנחתך פרט: מנחה אין מידי אחרינא לא. והיינו דפריך אין לי אלא קומץ מנין כולהו אחריני: הדר אמר על כל קרבנך תקריב מלח. דאי נמי דרשי כלל ופרט י) איתרבו כולהו דעל כל קרבנך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט ועל כרחך הדרינן למילתא קמייתא לכל (ד) שאחרים באין לה חובה ואיתרבו להו כל הני: אף כל עצים. אף כל הצריכים עצים טעונין מלח כו]: ואייתי דם דאיכא נסכים. יין ושמן באין לחובה לזבח: אכילה. אימורים: ושתיה. יין: אדרבה. לצורך דם אתו דהכי אורחא לאחר כפרת דם שכיפר על החטא בא היין המשמח אלהים ואנשים דמי שנתכפר חטאו שמח: אלא. להכי לא איתרבי דם אף על גב דנסכים באין לו חובה לא דמו ללבונה הבאה כז] לו חובה למנחה דלבונה באה עם המנחה בכלי אחד ונסכים אין באין עם הדם בכלי אחד: מדאיצטריך מעל מנחתך. למעוטי דם אלמא אי לא מעטיה קרא הוה אמינא דטעון מלח משום דדמי למנחה בחד צד שמתיר כמנחה מכלל דהנך כולהו דלא מעטינהו קרא (ה) מחד צד אתו כח] כיון דדמו בחד צד דאחרים באין לה חובה אמרינן דטעונין מלח: אישים. על האש נשרפת למעוטי דם שאינו נשרף: בחוץ כמותה. דכל מנחה והקטרת אברים כט] בעזרה אבל דם פעמים שעבודותיו בפנים על בין הבדים ועל הפרוכת: מנחה ואברים חייבין משום נותר וטומאה אם ל] אכלן בטומאת הגוף ואפילו קומץ שהוא מתיר ואין בו משום פיגול ויש בו משום נותר וטמא לא] ויליף לה (זבחים מד.) מאשר הם מקדישים [ויקרא כב]. ומעילה. ובדם ליכא מידי כדמפרש במס' יומא בפ' הוציאו לו (דף ס.) תלתא קראי כתיבי בדם חד למעוטי מנותר וחד מטומאה וחד ממעילה:

תוספות

אימא מה הפרט מפורש שאחרים באים חובה לה וגם מתרת. פירוש ונימא כללא קמא דוקא אי נמי אפילו למ"ד כללא בתרא דוקא בעינן שני צדדין כדמוכח בריש בכל מערכין (ערכין דף כח.) וצריך עיון בפרק שלשה מינין (נזיר דף לה:) ושמא יש מקומות לב] שנים ושלשה כ) מקומות לא חשיבי ליה להש"ס אלא בחד צד: מדאיצטריך מעל מנחתך מכלל דהנך כולהו לג] מייתו בחד צד. פי' כמו דם דלית ליה אלא חד צד ובסמוך מונה צדדין הרבה בדם לא חשיבי ליה הנך צדדין והא דקתני בברייתא אביא דם דמשמע לישנא דאי לא כתיב מעל מנחתך הייתי מרבה דם ואדרבה הייתי מצריך שני צדדין כדמשמע הכא התנא נקט האמת שכך היה ראוי לדרוש והש"ס טועה כאן להקשות דנבעי שני צדדין והמתרץ מוכיח לו מתוך הפסוק דממה נפשך סגי בחד צד: ואימא מעל מנחתך ולא מעל אבריך. פי' באברים ליכא אלא חד צד שאחרים באים חובה ובדם חד צד שמתיר כמותה ומה ראית ל) לדחות אברים ולמעט דם אימא איפכא: שכן אחרים באין חובה לה כו'. כתוב בספרים סימן אשב"נ טמ"א ואין הש"ס מפרש אלף אחרונה ומפרש רבינו תם לד] אוכל כמותה שרגילות למלוח אוכלין ולפי שאין זה קולא וחומרא לא חש הש"ס לפרש: אדרבה

מסורת הש"ס

א) [לעיל יח.], ב) רש"ק מ"ז והצ"ק מקיים הגירסא וגרס מאי ניהו, ג) גי' רש"ק, ד) החזיר. צ"ק, ה) שמתרת קומץ כו' לכהנים והכי פריך או אימא הד"א. צ"ק, ו) למעוטי דאחרים באין חובה לה נמי אתא וליכא לפרושי ולומר אפכא דא"כ נ"ל מעל מנחתך אי נמי כדאמרינן לקמן והשאר נמחק, ז) ולרבויי צד דאחרים באין חובה לה וליכא לפרושי כו'. צ"ק, ח) צ"ל כולהו הני הוה בעי לרבויי בחד צד, ט) היינו. צ"ק, י) וכלל. צ"ק, כ) צדדין ועי' תוס' ריש בכל מערכין דף כח. צ"ק, ל) לרבות אברים. צ"ק,

עין משפט נר מצוה

יא א ב מיי' פ"ה מהל' אסורי מזבח הלכה יא:
יב ג מיי' שם הלכה יב ופי"א מהל' פסוה"מ הלכה טז:
יג ד מיי' פט"ז מהל' מעה"ק הלכה יד [ופ"ד מהל' תמידין ומוספין הל"י]:

תורה אור השלם

1. וְהָיְתָה לּוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: במדבר כה יג
2. וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתֶךָ עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח: ויקרא ב יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אף כל וכו' ודם הס"ד ואח"כ מ"ה מנחה שמתרת קומץ דמנחה: (ב) ד"ה אי מה מנחה וכו' דמתיר כמותה דלאחרים באים חובה לא אתא דליכא לפרושי הפשט בגמ' הכי אביא דם שמתיר וכו' הני בחד צד ודם בחד צד להכי אצטריך: (ג) ד"ה ת"ל קרבן וכל כצ"ל ותיבת קומץ נמחק: (ד) ד"ה הדר אמר וכו' לכל אחרים שעצים באין לה חובה: (ה) ד"ה מדאצטריך וכו' מעטינהו קרא הס"ד ואח"כ מ"ה אתו בחד צד כיון דדמו:

שיטה מקובצת

א] וכי תעלה על דעתך כו'. וא"ת ה"מ לכתחלה אבל דיעבד אי לא מלח כהן אלא זר כשר [illegible]

ליה לשנות מסתברא כו'] דהאי סברא אמרינן לקמן בשמעתין דפריך ואימא מעל מנחתך כו' ומשני מסתברא כו' אלא ש"מ מדאצטריך קרא למעט דם ש"מ שלא היה מקשה אביא דם שמתיר להוציא אברים אלא היה מקשה אביא דם נמי שמתיר ונדון כעין הפרט שאחרים באין לה חובה להביא אברים ומה מנחה שמתרת אף כל שמתיר להביא נמי דם ולהכי הוצרך לשנויי ת"ל מעל מנחתך ולא מעל דמך ועלה דייק ואימא מעל מנחתך ולא מעל אבריך ומשני מסתברא: ה] יכול תהא מנחה כולה טעונה מלח ואפילו השירים כו' ואין לי אלא קומץ כו' מטעם כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט מנין לרבות הלבונה כו' ת"ל כו' והו"ל כלל ופרט וכלל לדון כעין הפרט וכל זה הולך התלמוד ומפרש: ו] והקטרת ומנחת: ז] תיבת מנין נמחק: ח] הדר אמר על כל קרבנך וה"פ דברייתא שומע אני אפילו עצים ודם כו' ת"ל מנחה פי' שדורשו עתה בכלל ופרט וכלל ואח"כ מראה עצמו כאילו לא ידע כלל ופרט וכלל ואמר אין לי אלא קומץ ומפרש מרבה אני כו' אפילו לא היה בו אלא כלל ופרט לפי שבא עמו בכלי אחד ומנין לרבות כו' ת"ל על כל קרבנך כלומר הני ודאי לא מצינו לרבויי אי לאו כלל ופרט וכלל. תו"ח: ט] אימא לבונה ואייתי דם דאיכא נסכים. פי' קרבן אחר הבא עמו כמו לבונה עם הקומץ וא"ת אי מרבינן דם מעל מנחתך למה לי וכ"ת למעוטי אברים לשתוק מיניה ומהיכי תיתי לרבויי והלא אין אחר בא עמהם ואמר הר"מ ז"ל דצריך לפרש כאן כמו שפי' הקונטרס לעיל ואייתי דם בהדי אברים ואדרוש כמו כן שכן אחרים שהן עצים באים חובה לה ומעל מנחתך למעוטי אברים וא"ת אדרבה אף כשנדרוש שני הצדדין יש לנו למעט דם מעל מנחתך ולרבות אברים משום מעלה דאש"ב נטמ"א וי"ל דלא אמרינן אדרבה איברים הוי ליה לרבויי אלא לאחר שסתר צד דלבונה כדמפרש לפי שאין באין עמו בכלי אחד אבל השתא תפיס האי צד דלאו עיקר אש"ב נטמ"א. תו"ח: אימא לבונה ואייתי דם וא"ת אמאי לא משני דכתיב קרא דממעיט ליה מעל מנחתך ונ"ל דהוצרך תלמודא לשנויי דנסכים לא בהדי דם קאתי משום קושיא דפריך תלמודא בסמוך (אי) [אימא] מה הפרט כו' ואי לאו דשני תלמודא דנסכים בהדי אימורים קאתו לא הוי מצי לשנויי מדאצטריך מעל מנחתך ולא מעל דמיך מכלל דהני כולהו אתו בחד צד [דמנ"ל הא הלא איכא למימר דבדם איכא שני צדדין שכן מתיר ואחרים באים לה חובה אבל השתא] (ואי לאו) דאמר נסכים בהדי אימורים הוא דקאתי (דהשתא) ליכא בדם אלא חד צד שמתיר אבל אין אחרים באים לה חובה שהרי הנסכים באין עם האימורים נ"ל ברוך. והקשה בפנים והיכי קאמר מכלל דכולהו אתו בחד צד והלא בדם איכא הרבה צדדין כדמפרש בסמוך שכן נפסל בשקיעת החמה ומתיר ונ"ל שמה שאמר

שיטה מקובצת (המשך)

התלמוד מכלל כו' י"ל מאותן שני צדדין שהביא התלמוד שאחרים באים חובה לה ומתיר אבל כל אותן שאנו מרבין מזה הצד נפסלים בשקיעת החמה כמו קומץ חוץ מן האיברים ובסמוך פריך תיפוק לי מאיברים ומשני שפיר. גליון ואייתי דם דאיכא נסכים וא"ת א"כ מעל מנחתך למה לי וי"ל דפריך הכי ואימא לבונה ואייתי דם ונדרוש מעל מנחתך ולא מעל אבריך וא"ת אברים למה הוצרך קרא למעטינהו דמהיכי ס"ד לאתויינהו מאחר דמשני ליה השתא שאחרים באים חובה לה היינו לבונה וי"ל דשפיר אצטריך מעל מנחתך ולא מעל אבריך שלא תאמר לרבו' לבונה ונדון שאחרים באים חובה לה כגון עצים ולהביא אברים ואימא נמי שאחרים באים חובה לה לבונה ואייתי נמי דם להכי אצטריך מעל מנחתך ולא מעל אבריך למעוטי אברים ולא נביא רק דם דאיכא נסכים דומיא דקומץ דאיכא לבונה שבאה חובה לה וסברא הוא לומר כן דאי לאו מעל מנחתך להוציא אברים [illegible]

שאחרים באים חובה לה לבונה ואייתי אימורים דאיכא נסכים וי"ל דאה"נ אלא דניחא ליה לעמוד על בורייו של דבר ושלא ידחוהו ממה שאמר ואייתי דם וגם אם היה אומר ואייתי אימורים היה סותר לו משום דאין באים עמו בכלי אחד. גליון: יב] מה הפרט כו' ומאי ניהו לבונה שאחרים באים חובה לה ומתרת כמו קומץ ודמי נמי בכל הני דאש"ב נטמ"א. גליון. יג] אבל מידי אחרינא לא. קשה להר"ם מאי שנא דהכא פריך מידי אחרינא לא דלא נדרוש שום דרשא אחרינא ולעיל פ"ה דפריך ואימא מה מנחה שמתרת ואייתי דם בהדי איברים ונדרשינהו לתרווייהו ותירץ הר"מ דלעיל לא אלימא פירכיה כמו הכא שהרי נוכל לומר ואייתי דם כו' ויש לנו לרבות כמו כן איברים משום דהוי כמותו בא"ש נטמ"א משא"כ בדם אבל הכא שהרי לבונה הוה כמותו בא"ש נטמ"א וגם אחרים באים לה חובה ומתיר וא"כ לא בעיא [מלח] רק דומיא דלבונה דאיכא כל הני אבל מידי אחרינא לא וגם איברים נמעט דאינם מתירים אע"ג דדמי בא"ש נטמ"א. גליון: מדאצטרך מעל מנחתך למעוטי דם אלמא אי לאו דמעטיה קרא הו"א דטעון מלח משום דדמי למנחה בחד צד דמתיר כמו הקומץ וחד צד לאו דוקא שהרי דם דמי לקומץ בשני צדדין כמו שמפרש בסמוך מתיר כמותה ונפסל בשקיעת החמה כמותה כלומר אי לאו מיעוטא מעל מנחתך ולא מעל דמיך דממעט דם הוי אמינא חד צד דמה מנחה שמתרת אף כל מתיר. גליון: יד] אש"ב נטמ"א סימן הוא אחרים באים חובה לה עצים באיברים כמו במנחה מה שאין כן בדם שאין עצים באים חובה לה אישים אברים כולם הן לאישים מה שאין כן בדם. גליון: טו] דאמר החזיר אין לא החזיר לא: טו] מתיבת אי עד תיבת חד מינייהו כל זה הוא הגהה: יז] תיבת או נמחק: יח] חובה לה תרבי נמי דם דדמי לה בהאי חד צד דמתיר: יט] ת"ל מיעוטא אחרינא למעוטי דם ולא תרבי בצד מתיר ולקמן פריך ואימא ולא מעל איבריך דהאי מיעוטא יתירא למיעוטא אתא צד דאחרים באים חובה לה וליכא לפרושי אביא דם: כ] תיבות אי נמי נמחק: כא] בחד צד ודם בחד צד: כב] וכל קרבן מנחתך קרבן קומץ: כג] דלא יפחות: כד] מנחת נדבות דכליל הוא: כה] תיבת ליה נמחק: כו] מלח וקא פריך אימא אחרים באים חובה לה מאי ניהו לבונה הבאה לצורך הסולת אף כל דבר שאחרים באים חובה לה טעון מלח הס"ד ומה"ד ואייתי דם דנסכים יין: כז] ללבונה הבאה חובה למנחה ותיבת לו נמחק: כח] אתו דכיון דדמו למנחה: כט] איברים בחוץ בעזרה: ל] אם אכל: לא] וטמא כרבנן בפ' ב"ש דאמרי דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול חייבין עליהם משום נותר וטמא ויליף לה בפ' ב"ש ובפ' כל הבשר: לב] מקומות דשנים ושלשה צדדין: לג] כולהו אתו: לד] אוכל כמותה ס"א איברים וקומץ הם אוכל לאפוקי דם: